

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ บทบาทของกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนในการช่วยเหลือผู้ติดเชื้อ
เอชไอวี ให้มีวินัยในการรักษาด้วยยาต้านไวรัสเอชไอวี

ผู้เขียน นางสาวอรทัย จินดาไตรรัตน์

ปริญญา สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ วิลาวัลย์ เสนารัตน์ ประธานกรรมการ
อาจารย์ คิลกา ไตรไพบูลย์ กรรมการ

บทคัดย่อ

การรักษาด้วยยาต้านไวรัสเอชไอวี มีความสำคัญและจำเป็น สำหรับผู้ติดเชื้อเอชไอวี
วินัยการรับประทานยาที่ดีจะทำให้ การรักษามีประสิทธิภาพดีขึ้น การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิง
พรรณนา มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการช่วยเหลือของกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนในการช่วยเหลือผู้ติดเชื้อ
เอชไอวีให้มีวินัยในการรักษาด้วยยาต้านไวรัสเอชไอวี ภายใต้โครงการนำร่อง “ศูนย์บริการสุขภาพ
องค์กรร่วม”

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง เลือกแบบเจาะจง ได้กลุ่มตัวอย่าง 172 ราย ประกอบด้วยผู้ติดเชื้อ
ผู้ใหญ่ที่รับประทานยาต้านไวรัส ในอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ที่ช่วง เดือนพฤษภาคม
ถึง เดือนกรกฎาคม 2548 เก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ เป็นแบบสัมภาษณ์ ที่ผู้ศึกษาสร้าง
ขึ้น การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติพรรณนา ความถี่ ร้อยละ

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีช่วงอายุ 31-40 ปี (ร้อยละ 56.9) เพศหญิงร้อยละ 57
และเพศชาย ร้อยละ 43 ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา กลุ่มตัวอย่าง เจ็บป่วยร้อยละ 20.3 มีป่วยด้วยโรคติดเชื้อ
ฉวยโอกาสร้อยละ 25.7 และมีแพ้ยาต้านไวรัส ร้อยละ 2.8 ของผู้ที่เจ็บป่วย และค่าซีดี 4 หลังการ
รักษา เพิ่มขึ้นร้อยละ 68.2 โดยส่วนใหญ่ เพิ่มมากกว่า 300 cell/cu.mm ร้อยละ 24.3

กลุ่มตัวอย่างได้รับความรู้เกี่ยวกับยาต้านไวรัสมากที่สุดจากศูนย์บริการสุขภาพองค์กรร่วม
ร้อยละ 80.8 โดยได้รับจากเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลร้อยละ 69.8 ประโยชน์จากการเปิดเผยและเข้ากลุ่ม

ทำให้มีเพื่อนที่เข้าใจและมีกำลังใจดีขึ้นร้อยละ 58.7 การเยี่ยมบ้านและการได้รับคำปรึกษา มีประโยชน์มาก ร้อยละ 77.9 และร้อยละ 80.2 ตามลำดับ

วินัยการรับประทานยาพบว่าผู้ที่เคยรับประทานยามาก่อนการเข้ากลุ่ม มีการขาดยา/รับประทานยาผิดเวลา ร้อยละ 50 หลังการเข้ากลุ่มพบว่า มีวินัยที่ดีมากร้อยละ 76.7 วินัยการรับประทานยาในรอบ 1 เดือนที่ผ่านมา มีร้อยละ 86.6 มีวินัยที่ดีมาก ผู้ที่ขาดยา/หรือรับประทานไม่ตรงเวลา 4 ครั้ง/เดือน มี 1 ราย (ร้อยละ 0.6) เหตุผลของการขาดยา คือ การทำงานเพลินจนลืมเวลา ร้อยละ 36 รองลงมาคือ ลืมนำยาติดตัวไปด้วย ร้อยละ 28

สรุปการทำงานของกลุ่ม ช่วยให้สมาชิกมีวินัยในการรับประทานยาที่ดีในช่วง 1 เดือน สมาชิกได้รับความช่วยเหลือที่ดีในเรื่องของยาต้านไวรัส และ การเข้ากลุ่ม ทำให้ได้เพื่อนที่เข้าใจและกำลังใจในการรักษา แต่การดูแลการรักษาจำเป็นที่จะต้องดูแลติดตามต่อเนื่องตลอดเวลา วินัยการรับประทานยาขึ้นอยู่กับทัศนคติและบริบทของผู้ป่วยที่มีการเปลี่ยนแปลงเสมอ จำเป็นต้องมีการประเมินที่ต่อเนื่องเป็นประจำ

Independent Study Title The Role of Self -help Groups in Adherence of
Antiretroviral Therapy Among HIV Positive Adults

Author Ms. Orathai Chindatrirat

Degree Master of Public Health

Independent Study Advisory Committee

Asso. Prof. Wilawan Senaratana Chairperson

Lect. Dinlaga Tripiboon Member

ABSTRACT

Antiretroviral therapy is necessary and very important for people living with HIV/AIDS (PHA). Good discipline on ARV adherence could create more effective treatment.

This was a descriptive study; the objective was to examine the role of self-help grouping for the Adherence of Antiretroviral Therapy of HIV Positive Adults. The study was conducted under the pilot project of the Comprehensive Continuum Care Centre (CCC), which aims to show that people living with HIV/AIDS (PHA) were ready to work for CCC. This was achieved by changing the roles of patient's so that they were more involved in their own care and treatment.

Purposive sample sizes were selected. There were 172 PHA cases under treatment by Highly Active Antiretroviral Therapy (HAAT) in San-Pa-Tong District, Chiang Mai Province. Period of study was from May - July 2005. Data was collected by interview questionnaires and was analysed by descriptive statistics.

Results showed that the patients were aged between 31- 40 years old (56.9%), female 57 % and male 43%. During the recent year, 20.3 % of patients reported an illness, 25.7 % of which by opportunistic infection (OI) and 2.8 % by ARV allergy. 68.2 % had CD 4 count after ARV treatment increased and 24.3% were increased over 300 cell/cu.mm

At least 80.8 % of the patients recognised that they gained their ARV knowledge from the CCC because of the self-help group. 69.8% of the patients gained their ARV knowledge from hospital health staffs. 58.7% the patients recognised that self-help concepts facilitated reception to social help, greater understanding/support from friends and an increased willingness for survive. 77.9% answered that home visiting was every helpful and 80.2 % answered that they gained benefit from counselling.

50% of patients who had ARV before entering the group answered that they had poor ARV adherence, however, 76.7 % of patients after entering in to the group maintained their 100% ARV adherence. ARV adherence within 1 month 86.6% maintained 100 % ARV adherence, 0.6% lack/mistimed over an hour 4 times a month. The reasons for the recorded deficiencies in ARV dosage were mostly attributable to work distractions as 36% forgot their dosage times and 28% forgot to carry ARV with them.

The results showed that the self-help group members had a high level of drug adherence over the period of 1 month.

The self-help grouping significantly helped members gain knowledge of ARV treatment and self-care. Group members additionally gained understanding of their illness from friends and became more open to support.

To measure ARV adherence we need regularly evaluation, as there are many factors that could affect adherence, particularly over long periods of time when attitudes/context may change.